

12 EYLÜL DÖNEMİNDE BİLE BÖYLE SALDIRI OLMADI

Aydınlık Gazetesi, 28 Temmuz 2012

Yıldırım Koç

Türk-İş ve Hak-İş yine susuyor. Halbuki, günümüzde toplu pazarlık düzenine yönelik saldırı, 12 Eylül darbesi sonrasındaki cunta döneminde bile yaşanmadı.

12 Eylül darbesi sonrasında toplu sözleşme görüşmeleri durduruldu. Süresi sona eren toplu iş sözleşmeleri, Yüksek Hakem Kurulu tarafından sonuçlandırıldı; düşük de olsa belirli oranlarda zam uygulandı. Sendikalar, 12 Eylül'de örgütlü oldukları işyerlerinde sendika temsilcisi atama va aidat toplama konusunda bir sorun yaşamadı.

Günümüzde yaşananlar bundan da kötüdür.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, 2012 yılının ilk aylarından itibaren toplu sözleşme yetkilerini vermeyi durdurdu. Anti-demokratik yüzde 10 barajını kaldırmayan hükümet, çalışan işçi sayısı ve sendikaların üye sayısı istatistiklerini yayınlamayı toplu sözleşme düzenini fiilen askıya aldı. 12 Eylül 1980 darbesinden sonra Yüksek Hakem Kurulu işçilerin alacakları zam miktarını belirliyordu. Günümüzde ise yüzbinlerce işçinin toplu sözleşme görüşme hakkı askıya alındı; işçi ücretlerine hiçbir biçimde zam yapılmıyor; ücret zammı dışındaki diğer konularda da hiçbir iyileştirmenin yapılması mümkün değil.

Toplu sözleşme yapılamaması, sendikaların yeni örgütlendiği işyerlerinde büyük bir hayalkırıklığına yol açmakta; sendikalaşmanın somut sonuçları yaşanmadığında, ufak baskılar karşısında ise sendikadan ayrılma eğilimi güçlenmektedir. AKP'nin toplu sözleşme düzenini askıya alma uygulaması, yeni işyerlerinde sendikal örgütlenmeye de darbe indirmektedir.

Yetki alamayan sendikaların üyelerinden aidat toplaması tehlikeye girmektedir. Sendikalar Yasasına göre bir sendikanın üyelerinden işveren aracılığıyla aidat toplayabilmesi için işyerinde yetkili olması zorunludur. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın yetki vermemesi nedeniyle, toplu sözleşme yürürlük süreleri biten işyerlerinde işverenlerin sendika aidatlarını kesmeme yetkisi doğmakta ve bu yetki sendikalara karşı kullanılmaktadır: "2821/M.61 İşyerinde uygulanan toplu iş sözleşmesinin tarafı olan işçi sendikasının, toplu iş sözleşmesi yapılmamışsa veya sona ermişse yetki belgesi alan işçi sendikasının yazılı talebi ve aidatı kesilecek sendika üyesi işçilerin listesini vermesi üzerine, işveren sendika tüzüğü uyarınca üyelerin sendikaya ödemeyi kabul ettikleri üyelik aidatını... işçilere yapacağı ücret ödemesinden kesmeye ve kestiği aidatın nevini belirterek tutarını ilgili sendikaya vermeye ve kesinti listesini sendikaya göndermeye mecburdur."

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın kanuni yükümlülüklerini yerine getirmemesi nedeniyle yetki alamayan sendikalar, işyerinde sendika temsilcisi atama hakkını da yitirmektedir. İşverenler de bu konudaki yetkilerini bildiklerinden, bu durumu sendikalara karşı bir tehdit unsuru olarak kullanmaktadır: "2821/M.34 Toplu iş sözleşmesi yapmak üzere yetkisi kesinleşen sendika, işyerinde işçi sayısı elliye kadar ise bir, ellibir ile yüz arasında ise en çok iki, yüzbir ile beşyüz arasında ise en çok üç, beşyüzbir ile bin arasında ise en çok dört, binbir ile ikibin arasında, ise en çok altı, ikibinden fazla ise en çok sekiz olmak üzere işyerinde çalışan üyeleri arasından işyeri sendika temsilcisi tayin ederek onbeş gün içinde kimliklerini işverene bildirir."

Yılbaşından beri sendikaların örgütlenme ve toplu pazarlık haklarına yönelik böylesine büyük bir saldırı var. Sonbaharda, 2013 toplu sözleşmelerinin yetki süreçleri başlayacak.

Türk-İş ve Hak-İş'ten hâlâ ciddi bir tepki yok.

Yazık!